

KONSULTATĪVAIS DOKUMENTS

Temats: apspriešanās par to, vai vajadzētu pārskatīt Eiropas Savienības (ES) režīma īstenošanu attiecībā uz mazapjoma zveju ar dreifējošiem tīkliem

Mērķi

Šīs apspriešanās mērķis ir iegūt atjauninātu pārskatu par mazapjoma zveju ar dreifējošiem tīkliem, kuru patlaban veic Eiropas Savienībā, lai novērtētu politikas iespējas šajā jomā. Šis ieskaits ļaus noteikt, vai ir jāpārskata tā ES režīma īstenošana, kurš attiecas uz mazapjoma zveju ar dreifējošiem tīkliem (t. i., tīkliem, kuru garums ir 2,5 km vai mazāks), neskarot jau izveidoto ES tiesisko regulējumu attiecībā uz dreifējošiem tīkliem, kas ir saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas rezolūcijām un ar pārvaldības pasākumiem, kurus pieņēmušas attiecīgās reģionālās zvejniecības pārvaldības organizācijas (piemēram, *GFCM*, *ICCAT* utt.).

Pamatinformācija

Bažas par vides ietekmējumu, ko rada zveja ar dreifējošiem tīkliem, nav nekas jauns. Pirmo reizi tās izskanēja 70. gadu beigās un 80. gados, kad plašāk sāka izmantot dreifējošus tīklus, kuru kopējais garums un linuma acu izmērs bija daudz lielāks nekā tradicionālajiem dreifējošajiem tīkliem. Šādu tīklu izmantošanas rezultātā pieauga aizsargājamo sugu īpatņu nevēlamas piezvejas apjoms un biežums.

90. gadu sākumā, ņemot vērā ANO Ģenerālās Asamblejas rezolūcijas¹, kurās bija pausts aicinājums noteikt moratoriju attiecībā uz lielapjoma pelagisko zveju ar dreifējošiem tīkliem² atklātā jūrā, ES izstrādāja stingras tiesību normas, ko piemēro zvejai ar dreifējošiem tīkliem, lai nodrošinātu mērķa resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī mazinātu vai nepieļautu nelabvēlīgu ietekmi uz aizsargājamām sugām.

Kopš 1992. gada jūnija ES ūdeņos un visiem ES kuģiem, kas atrodas ārpus ES ūdeņiem, ir aizliegts turēt uz kuģa vai izmantot dreifējošus tīklus, ja atsevišķu tīklu garums vai tīklu kopējais garums pārsniedz 2,5 km³.

“2,5 km noteikuma” īstenošanā nācās saskarties ar daudzām praktiskām problēmām, un pelagisko dreifējošo tīklu izmantošana lielapjoma zvejā turpināja vērsties plašumā. Tāpēc kopš 2002. gada ES ir aizliegusi izmantot jebkārus dreifējošus tīklus neatkarīgi no to garuma, ja ar tiem paredzēts iegūt konkrētu pelagisko sugu grupu īpatņus⁴. Turklāt, apzinoties

¹ [Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas 1989. gada 22. decembra Rezolūcija Nr. 44/225](#), [1990. gada 21. decembra Rezolūcija Nr. 45/197](#); [1991. gada 20. decembra Rezolūcija Nr. 46/215](#).

² Lielapjoma zvejā dreifējoši tīkli ir tīkli, kuru garums pārsniedz 2,5 km; definīcija atrodama Konvencijā par aizliegumu zvejoj ar gariem dreifējošiem tīkliem Klusā okeāna dienvidu daļā (Vellingtonas konvencija; Vellingtona, 1989. gada 24. novembris), kura stājās spēkā 1991. gada 17. maijā. <http://www.mfe.govt.nz/laws/meas/wellington.html>; <http://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/08/8-02/large-driftnets.xml>.

³ A) Padomes 1992. gada 27. janvāra Regula (EEK) [Nr. 345/92](#), ar ko vienpadsmi to reizi groza Regulu (EEK) Nr. 3094/86, ar kuru paredz dažus tehniskus pasākumus zvejas resursu saglabāšanai.

B) Padomes 1997. gada 29. aprīļa Regula (EK) [Nr. 894/97](#), ar kuru paredz dažus tehniskus pasākumus zvejas resursu saglabāšanai.

⁴ Padomes 1998. gada 8. jūnija Regula (EK) Nr. [1239/98](#), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 894/97, ar kuru paredz dažus tehniskus pasākumus zvejas resursu saglabāšanai.

Sugu saraksts (VIII pielikums): Garspuru tunzivis (*Thunnus alalunga*), zilā tunzivis (*Thunnus thynnus*), lielacu tunzivis (*Thunnus obesus*), svītrainā tunzivis (*Katsuwonus pelamis*), Atlantijas pelamīda (*Sarda sarda*), dzeltenspuru tunzivis (*Thunnus albacares*), Atlantijas tunzivis (*Thunnus atlanticus*), mazās tunzivis (*Euthynnus* spp.), dienvidu tunzivis (*Thunnus maccoyii*), makreļtunzivis (*Auxis* spp.), jūras plaudis

nopietno apdraudējumu, kuru lašu zveja ar dreifējošiem tīkliem rada jau tā noplicinātajām cūkdelfīnu populācijām, kopš 2008. gada 1. janvāra, zvejojot Baltijas jūrā, Beltos un Zunda šaurumā, ir aizliegts turēt uz kuģa vai izmantot jebkāda veida dreifējošos tīklus⁵.

Saskaņā ar ES noteikumiem patlaban ir atļauts turēt uz kuģa un izmantot maza izmēra dreifējošus tīklus, izņemot zveju Baltijas jūrā, Beltos un Zunda šaurumā, ja:

- a) atsevišķu tīklu garums vai tīklu kopējais garums ir 2,5 km vai mazāks,
- b) tos nav paredzēts izmantot, lai iegūtu sugas, kas minētas VIII pielikumā Regulā (EK) Nr. 894/97, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1239/98, un
- c) VIII pielikumā minēto sugu īpatņus, kuri nozvejoti ar dreifējošiem tīkliem, nevar izkraut.

Tomēr spēkā esošajam ES tiesiskajam regulējumam, kas attiecas uz dreifējošiem tīkliem, piemīt daži trūkumi, kuri varētu veicināt likuma apiešanu. Izņemot Baltijas jūru, Beltus un Zunda šaurumu, kur šī zveja ir pilnībā aizliegta, šķiet, ka joprojām ir diezgan daudz ES kuģu, kas veic mazapjoma zveju ar dreifējošiem tīkliem piekrastes apgabalos – no Melnās jūras līdz pat Ziemeļjūrai.

Tā kā ar dreifējošiem tīkliem zvejo kuģi, kas paredzēti mazapjoma zvejai un nerūpnieciskai zvejai, un ES līmenī nav noteikts pienākums izdot valsts atļaujas šādai zvejai, ES līmenī nav iespējams iegūt sīkas un atjauninātas ziņas par šīm zvejas darbībām un par to zvejas kuģu skaitu, kuri faktiski zvejo ar dreifējošiem tīkliem.

Tā kā trūkst sīkāku un jaunāku datu, dažas no šīm zvejniecībām, kurās izmanto maza izmēra dreifējošus tīklus (1. pielikums), varētu potenciāli uzskatīt par tādām, kas ietekmē aizsargājamas sugas⁶ (piemēram, jūras zīdītājus, jūras bruņurupučus utt., 2. pielikums un 3. pielikums) vai sugas, kuras nav atļauts zvejot⁴ (t. i., tunzivis, zobenzivis, makreļtunzivis, haizivis, galvkājus utt.). Pagaidām nav skaidrs, vai šī nevēlamā mijiedarbība tiešām rodas un, ja tā notiek, vai tās intensitāte ir neliela un pieņemama, vai arī tā varētu ārkārtīgi postoši ietekmēt aizsargājamo sugu saglabāšanos vismaz vietējā mērogā.

Kā paredzēts Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD)⁷, nosakot un īstenojot Savienības politiku un darbības, tajās jāparedz vides aizsardzības prasības. Turklāt pienākumi, kas noteikti saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku (KZP)⁸, proti, izmantot piesardzīgu pieeju un īstenot ekosistēmas pieeju zvejniecības pārvaldībā, liek domāt par turpmākiem pasākumiem, ar kuriem novērtē un vajadzības gadījumā risina iespējamās ilgstošas vides, saglabāšanas un ilgtspējīgas zvejas problēmas, kas saistītas ar dreifējošiem tīkliem.

Šajā sakarībā ir nepieciešams atjaunināts pārskats par flotēm, kuras patlaban aktīvi zvejo ar dreifējošiem tīkliem, par dažādām zvejniecībām/zvejas veidiem un par to ietekmi uz resursiem un vidi, ieskaitot ekonomiskos un sociālos aspektus.

(*Brama rayi*), marlīni (*Tetrapturus* spp., *Makaira* spp.), buriniekvivis (*Istiophorus* spp.), zobenzivis (*Xiphias gladius*), skumbrijlīdakas (*Scomberesox* spp., *Cololabis* spp.), korifēnas (*Coryphaena* spp.), haizivis (*Hexanchus griseus*, *Cetorhinus maximus*, *Alopiidae*, *Carcharhinidae*, *Sphyrnidae*, *Isuridae*, *Lamnidae*), galvkāji (visas sugas).

⁵ Padomes 2005. gada 21. decembra Regula (EK) [Nr. 2187/2005](#), ar ko nosaka tehniskus pasākumus zvejas resursu saglabāšanai Baltijas jūrā, Beltos un Zunda šaurumā un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1434/98, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 88/98. Šajā regulā iekļautie noteikumi balstās uz iepriekšējo Padomes 2004. gada 26. aprīļa Regulu (EK) Nr. 812/2004, ar ko nosaka pasākumus attiecībā uz vaļveidīgo neļaušu nozveju zvejniecībā un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 88/98.

⁶ [Padomes 1992. gada 21. maija Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvalas faunas un floras aizsardzību \(BIOTOPU direktīva\); Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva 2009/147/EK par savvalas putnu aizsardzību \(PUTNU direktīva\); Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīva 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā \(Jūras stratēģijas pamatdirektīva\).](#)

⁷ [Līguma par Eiropas Savienības darbību konsolidētā versija.](#)

⁸ Padomes 2002. gada 20. decembra Regula (EK) [Nr. 2371/2002](#) par zivsaimniecības resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku.

1. PIELIKUMS. Papildināms saraksts, kurā norādītas mērķsugas, ko iegūst mazapjoma zvejā ar dreifējošiem tīkliem (vispārpieņemtais nosaukums (*FAO* trīsburts kods – zinātniskais nosaukums)).

Šis saraksts paredzēts tikai kā līdzeklis, kas palīdz aizpildīt anketu, taču tā sagatavotāji neuzņemas atbildību par tā saturu. Anketā var sniegt informāciju arī par zveju ar dreifējošiem tīkliem, kurā iegūst citas sugas, kas nav minētas šajā sarakstā.

1. Aloza (ASD – *Alosa alosa*)
2. Eiropas anšovs (ANE – *Engraulis encrasicolus*)
3. Barakudu dzimta (BAR – *Sphyraenidae*)
4. Bopsa (BOG – *Boops boops*)
5. Vējzivju dzimta (BEN – *Belonidae*)
6. Lielā seriola (AMB – *Seriola dumerili*)
7. Kefalu dzimta (MUL – *Mugilidae*)
8. Makreles (MAZ – *Scomber* spp.)
9. Smarīdu dzimta (CEZ – *Centracanthidae*)
10. Upes nēģis (LAR – *Lampetra fluviatilis*)
11. Sardinella (SAA – *Sardinella aurita*)
12. Mugurainā sparīda (SBS – *Oblada melanura*)
13. Lasis (SAL – *Salmo salar*)
14. Aterīnu dzimta (SIL – *Atherinidae*)
15. Sardīne (PIL – *Sardina pilchardus*)
16. Jūras brekši (SRG – *Diplodus* spp.)
17. Sparīdu dzimtas zivs (SLM – *Sarpa salpa*)
18. Stavridas (JAX – *Trachurus* spp.)
19. Sparīdu dzimtas zivs (SSB – *Lithognathus mormyrus*)

2. PIELIKUMS. Izlases veida saraksts ar ES nozīmīgām jūras organismu sugām, kurām saskaņā ar Biotopu direktīvu ir vajadzīga stingra aizsardzība (IV pielikums) vai kuru īpatņu ieguvei savvaļā un izmantošanai var piemērot pārvaldības pasākumus (V pielikums).

Šis saraksts paredzēts tikai kā līdzeklis, kas palīdz aizpildīt anketu, taču tā sagatavotāji neuzņemas atbildību par tā saturu. Šo pielikumu juridiski saistošās redakcijas ir oficiāli publicētas attiecīgajos tiesību aktos, kas minēti šā konsultatīvā dokumenta 6. zemspītras piezīmē.

ZINĀTNISKAIS NOSAUKUMS	VISPĀRPIEŅEMTAIS NOSAUKUMS	DIREKTĪVAS PIELIKUMS	
		IV	V
Zīdītāji			
Cetaceans			
<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Mazais joslvalis	IV	
<i>Balaenoptera borealis</i>	Seivalis	IV	
<i>Balaenoptera edeni</i>	Braida valis	IV	
<i>Balaenoptera musculus</i>	Zilais valis	IV	
<i>Balaenoptera physalus</i>	Finvalis	IV	
<i>Delphinapterus leucas</i>	Baltvalis	IV	
<i>Delphinus delphis</i>	Parastais delfīns	IV	
<i>Eubalaena glacialis</i>	Ziemeļu gludais valis	IV	
<i>Globicephala macrorhynchus</i>	Īsspuras grinda	IV	
<i>Globicephala melas</i>	Garspuras grinda	IV	
<i>Grampus griseus</i>	Pelēkais delfīns	IV	
<i>Hyperoodon ampullatus</i>	Ziemeļu pudeļgalvas valis	IV	
<i>Kogia breviceps</i>	Pigmejkašalots	IV	
<i>Kogia sima</i>	Pundurkašalots	IV	
<i>Lagenorhynchus acutus</i>	Baltsānu delfīns	IV	
<i>Lagenorhynchus albirostris</i>	Baltsnīpja delfīns	IV	
<i>Lagenodelphis hosei</i>	Freizera delfīns	IV	
<i>Megaptera novaeangliae</i>	Kuprvalis	IV	
<i>Mesoplodon bidens</i>	Severbija snīpjvalis	IV	
<i>Mesoplodon densirostris</i>	Blenvila snīpjvalis	IV	
<i>Mesoplodon europaeus</i>	Žervē snīpjvalis	IV	
<i>Mesoplodon mirus</i>	Truja snīpjvalis	IV	
<i>Monodon monoceros</i>	Narvalis	IV	
<i>Orcinus orca</i>	Plēsoņdelfīns	IV	
<i>Peponocephala electra</i>	Meloņgalvas valis	IV	
<i>Phocoena phocoena</i>	Cūkdelfīns	IV	
<i>Physeter macrocephalus</i>	Kašalots	IV	

ZINĀTNISKAIS NOSAUKUMS	VISPĀRPIEŅEMTAIS NOSAUKUMS	DIREKTĪVAS PIELIKUMS	
<i>Pseudorca crassidens</i>	Mazais plēsoņdelfīns	IV	
<i>Stenella coeruleoalba</i>	Svītrainais delfīns	IV	
<i>Stenella frontalis</i>	Plankumainais delfīns	IV	
<i>Steno bredanensis</i>	Šaursnīpja delfīns	IV	
<i>Tursiops truncatus</i>	Afalīna	IV	
<i>Ziphius cavirostris</i>	Kivjē snīpjvalis	IV	
Roņi			
<i>Cystophora cristata</i>	Pūšļdeguna ronis		V
<i>Erignathus barbatus</i>	Jūraszaķis		V
<i>Halichoerus grypus</i>	Pelēkais ronis		V
<i>Monachus monachus</i>	Vidusjūras mūkronis	IV	
<i>Phoca (Pagophilus) groenlandica</i>	Grenlandes ronis		V
<i>Phoca (Pusa) hispida botnica</i>	Pogainais ronis (Baltijas jūras pasuga)		V
<i>Phoca vitulina</i>	Plankumainais ronis		V
Rāpuļi			
<i>Caretta caretta</i>	Kareta	IV	
<i>Chelonia mydas</i>	Zaļais bruņurupucis	IV	
<i>Dermochelys coriacea</i>	Ādainais bruņurupucis	IV	
<i>Eretmochelys imbricata</i>	Knābjainais jūras bruņurupucis	IV	
<i>Lepidochelys kempii</i>	Pelēkais jūras bruņurupucis	IV	
Zivis			
<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>	Krievu store		V
<i>Acipenser naccarii</i>	Adrijas jūras store	IV	
<i>Acipenser nudiiventris</i>	Garpurnstore		V
<i>Acipenser stellatus</i>	Sevrjuga		V
<i>Acipenser sturio</i>	Store	IV	
<i>Huso huso</i>	Beluga		V
<i>Alosa agone</i>	Aloza		V
<i>Alosa alosa</i>	Aloza		V
<i>Alosa caspia caspia</i>	Kaspijas aloza		V
<i>Alosa fallax</i>	Palede		V
<i>Alosa immaculata</i>	Pontijas aloza		V
<i>Alosa maeotica</i>	Melnās jūras aloza		V

ZINĀTNISKAIS NOSAUKUMS	VISPĀRPIEŅEMTAIS NOSAUKUMS	DIREKTĪVAS PIELIKUMS	
<i>Coregonus oxyrhynchus</i>	Rietumeiropas sīga	IV	
<i>Lampetra fluviatilis</i>	Upes nēģis		V

3. PIELIKUMS. Izlases veida saraksts ar jūrasputnu un ūdensputnu sugām, kuru aizsardzībai būtu jānosaka īpaši aizsargājamas teritorijas saskaņā ar Putnu direktīvu.

Šis saraksts paredzēts tikai kā līdzeklis, kas palīdz aizpildīt anketu, taču tā sagatavotāji neuzņemas atbildību par tā saturu. Šo pielikumu juridiski saistošās redakcijas ir oficiāli publicētas attiecīgajos tiesību aktos, kas minēti šā konsultatīvā dokumenta 6. zemsvītras piezīmē.

ZINĀTNISKAIS NOSAUKUMS	VISPĀRPIEŅEMTAIS NOSAUKUMS	ZINĀTNISKAIS NOSAUKUMS	VISPĀRPIEŅEMTAIS NOSAUKUMS
<i>Gavia stellata</i>	Brūnkakla gārgale	<i>Gavia arctica</i>	Melnkakla gārgale
<i>Gavia immer</i>	Polārā gārgale	<i>Podiceps cristatus</i>	Cekuldūkuris
<i>Podiceps grisegena</i>	Pelēkvaigu dūkuris	<i>Podiceps auritus</i>	Ragainais dūkuris
<i>Podiceps nigricollis</i>	Melnkakla dūkuris	<i>Fulmarus glacialis</i>	Ķilde
<i>Pterodroma feae</i>	Kaboverdes vētrasputns	<i>Pterodroma madeira</i>	Madeirasas vētrasputns
<i>Bulweria bulwerii</i>	Bulvera vētrasputns	<i>Calonectris diomedea</i>	Dzeltenknābja vētrasputns
<i>Puffinus griseus</i>	Tumšais vētrasputns	<i>Puffinus assimilis</i>	Mazais vētrasputns
<i>Puffinus puffinus</i>	Melnknābja vētrasputns	<i>Puffinus mauretanicus</i>	Baleāru vētrasputns (Baleāru pasuga)
<i>Puffinus yelkouan</i>	Vidusjūras vētrasputns	<i>Hydrobates pelagicus</i>	Mazais vētrasburātājs
<i>Oceanodroma leucorhoa</i>	Ziemeļu vētrasburātājs	<i>Oceanodroma castro</i>	Madeirasas vētrasburātājs
<i>Pelagodroma marina</i>	Baltsejas vētrasburātājs	<i>Morus bassanus</i>	Ziemeļu sulla
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Jūras krauklis	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Cekulainais jūras krauklis
<i>Phalacrocorax a. desmarestii</i>	Cekulainais jūras krauklis (Vidusjūras pasuga)	<i>Phalaropus lobatus</i>	Šaurknābja pūslītis
<i>Phalaropus fulicarius</i>	Platknābja pūslītis	<i>Aythya marila</i>	Ķerra
<i>Somateria mollissima</i>	Parastā pūkpīle	<i>Polysticta stelleri</i>	Stellera pūkpīle
<i>Melanitta nigra</i>	Melnā pīle	<i>Melanitta fusca</i>	Tumšā pīle
<i>Clangula hyemalis</i>	Kākaulis	<i>Bucephala clangula</i>	Gaigala
<i>Mergus serrator</i>	Garknābja gaura	<i>Mergus merganser</i>	Lielā gaura
<i>Stercorarius skua</i>	Lielā klijkaija	<i>Stercorarius pomarinus</i>	Vidējā klijkaija
<i>Stercorarius parasiticus</i>	Īsastes klijkaija	<i>Stercorarius longicaudus</i>	Garastes klijkaija
<i>Larus genei</i>	Tievknābja kaija	<i>Larus ridibundus</i>	Lielais ķīris
<i>Larus canus</i>	Kajaks	<i>Larus melanocephalus</i>	Melngalvas kaija
<i>Larus audouini</i>	Oduāna kaija	<i>Larus marinus</i>	Melnspārnu kaija
<i>Larus fuscus</i>	Reņģu kaija	<i>Larus argentatus</i>	Sudrabkaija
<i>Larus michahellis</i>	Vidusjūras kaija	<i>Larus hyperboreus</i>	Lielā polārkaija
<i>Larus glaucoides</i>	Mazā polārkaija	<i>Larus minutus</i>	Mazais ķīris
<i>Rissa tridactyla</i>	Trīspirkstu kaija	<i>Sterna caspia</i>	Lielais zīriņš
<i>Sterna albifrons</i>	Mazais zīriņš	<i>Sterna nilotica</i>	Kāpu zīriņš
<i>Sterna sandvicensis</i>	Cekulzīriņš	<i>Sterna paradisaea</i>	Jūras zīriņš
<i>Sterna hirundo</i>	Upes zīriņš	<i>Sterna dougallii</i>	Sārtais zīriņš
<i>Cephus grylle</i>	Melnais alks	<i>Fratercula arctica</i>	Atlantijas alks
<i>Alle alle</i>	Mazais alks	<i>Alca torda</i>	Lielais alks

<i>Uria aalge</i>	Tievknābja kaira	<i>Uria aalge ibericus</i>	Ibērijas tievknābja kaira
-------------------	------------------	----------------------------	---------------------------